

Hvorfor kastre hangrise?

- I hele tamsvinets historie har kastration været anvendt
 - ikke for at fjerne uønsket ornelugt
 - men for at producere mere fedt
 - og nemmere at håndtere
- I den moderne svineproduktion kastreres
 - udelukkende for at undgå ornelugt
 - men det koster foder og giver mindre kød

Produktionsøkonomisk gevinst

- Allerede i 1970'erne talte man om ornegrises større potentiale
 - Lavere foderforbrug (0,18 – 0,28 FEs/kg)
 - Højere kødprocent (1 - 2 % point)
 - Netto 40 – 50 kr. pr. slagtesvin
 - MEN ... ornelugt !

Ornelugt

- Androstenon (hormon)
- Skatol (nedbrydning af proteiner i tarmen)
- Andet

- Skatol blev udnævnt til hovedansvarlig

Frasortering – on line analyser

- Metode til bestemmelse af skatol i spæk
- Konstruktion af udstyr
 - Udtagning af spækprøve på slagtegangen
 - Rørpostsystem
 - Analyse i laboratoriet
 - Tilbage melding til kølerum/opskæring

Bindende beslutning i 1989

- Investering på 250 mio. (i dag 500 mio.)
- Første udstyr på Slagteriskolen
- Fra 1992 installation på de enkelte afdelinger

Hangrise sammen med so- og galtgrise i slagteriets folde

Udtagningsudstyret med to pistoler

Spækprøve udtages

Laboratoriet til analyser af spækprøver

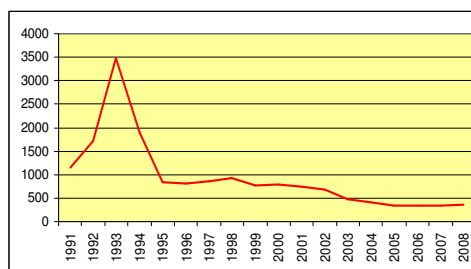
Analyseudstyrets hjerte

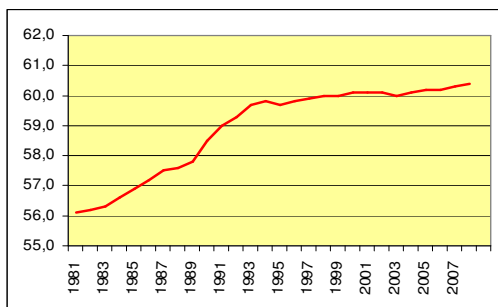
Afsætningen af hangrise

- I 1993 topper hangriseslagtningen med 90.000 svin pr. uge
 - Tyskland siger stop for hangriseskød
 - Også vanskeligheder i Frankrig (skinker)
 - Hangrise ikke til fersk konsum i Danmark
 - Ingen problemer i Japan og UK

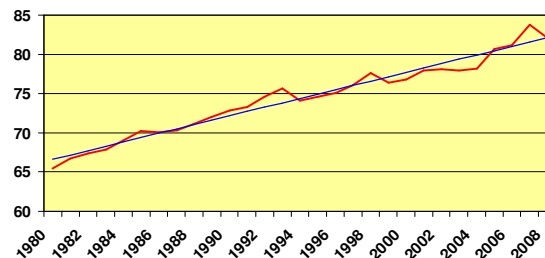
Slagtning af hangrise 1000 stk.

Udviklingen i kødprocenten

Udviklingen i slagtevægt

Hangrise versus so- og galtgrise

- Hangrise har større hoved og forende, men mindre kam og skinke
- Hangrise i stedet for galtgrise giver mere ensartede slagtesvin mht. kødpct.
- Stigende kødpct. giver stigende salgspriser
- Hangrises kødkvalitet lidt ringere (mindre protein)

Sygdomsbemærkninger

Procent	Sogrise	Galtgrise	Hangrise
Byld i hals	3,41	3,34	3,40
Kron lungeh bet	34,51	29,65	25,59
Kron bugh bet	4,60	3,81	2,97
Brok	3,03	1,91	1,55
Byld i bagkrop	1,13	1,69	1,57
Ar/trykning	5,23	5,64	6,25
Hudbet/eksem	2,16	2,67	0,66

Cost / benefit beregning

• Foderbesparelse (18 FEs a 1,50)	27 kr.
• Højere kødpct. (1,5 % a 0,10)	12 kr.
• Fri for kastration	4 kr.
• Ekstra slagteomkostninger	- 3 kr.
• Lavere udbytte (forende/skinke)	- 4 kr.
• Frasortering, værdiforringelse	- 6 kr.
• Sorteringsomkostninger	- 25 kr.
• Netto pr. hangris	5 kr.

Retssagen mod Tyskland

- Tyskland ville ikke godkende skatolmetoden
- 1996 lagde EU-Kommissionen sag an mod Tyskland
- 1998 dømtes Tyskland for overtrædelse af Ferskkøddirektivet
- 1999 lagde Danmark erstatningssag an mod Tyskland i Bonn – vandt sagen - anket
- Sagen nu ved den tyske højesteret
- Vi taler om mange hundrede millioner

Hvad har vi lært af hangriseprojektet?

- at en kompliceret, stor opgave teknisk kan løses
- at det storpolitiske spil ikke kan styres (protektionisme)
- at skatol ikke er eneansvarlig for ornelugt (androstenon, andet)
- at dyrevelfærd er et vigtigt politisk tema
- at detailkæderne (på forbrugernes vegne) har enorm magt

